

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ: ОСОБЛИВОСТІ ОСВОЄННЯ НАУКИ

Проблема вищої освіти загалом і економічної зокрема багатоаспектна. Економічна освіта в Україні у контексті формування світового освітнього простору зберігає традиційно високі показники вітчизняної вищої школи і нарощує свій авторитет і конкурентоспроможність відповідно до вимог часу. Разом з тим досягнення світових стандартів передбачає здійснення ще цілого ряду важливих заходів щодо її вдосконалення, передовсім у сфері самостійної роботи студентів. Відмітна також і інша тенденція, як-от переорієнтація методики викладання у вищих навчальних закладах з системи «суб'єкт — об'єкт» на «суб'єкт — суб'єкт», що в свою чергу передбачає перехід від викладання дисциплін до освоєння наук. Зазначене актуалізує необхідність окреслення кола взаємодії та взаємовідношення таких понять, як «наука» та «навчальна дисципліна», особливо у царині економічної науки.

Наразі, загалом прийнятим є розмежування науки та навчальної дисципліни, яке обумовлене їх сутнісною відмінністю. Так, наука — це творча діяльність учених, яка пов'язана з отриманням істинних знань про дійсність, а її мета — розробка та теоретична систематизація об'єктивних знань про дійсність.

Навчальна дисципліна ж повністю ґрунтується на науці, але не вичерпує всього обсягу наукового знання, оскільки визначається суб'єктивним сприйняттям і розумінням укладача навчальної програми, кількістю відведених кредитів на дану дисципліну. Її мета полягає у доведенні до слухачів знань, які отримані в результаті наукових досліджень і перевірені практикою шляхом застосування методичних прийомів і способів.

Фундаментальність економічної вищої освіти забезпечується, як правило, ґрунтовністю вивчення основ економічної теорії. Сучасна економічна теорія як наука — не є монолітом, вона являє собою сукупність вчень різних шкіл і напрямів. Проте, викладання економічної теорії має бути системним і цілісним. Економічна теорія як навчальна дисципліна — це система знань науки економічна теорія. Перехід від викладання дисципліни до освоєння науки економічна теорія відповідає тенденції зростання частки самостійної роботи студентів і впровадженню суб'єктивно-суб'єктивної системи. Освоєння науки вимагає творчої діяльності як викладача, так і студента з вивчення всієї системи наявних знань, які виступають передумовою наукового пізнання й освітнього процесу. Також зазначимо, що за таких умов змінюється не тільки роль студента — зростає та набуває вирішального значення його творча та самостійна діяльність, а й трансформується роль викладача — стаючи на рівень зі студентом у науковому пізнанні економічної дійсності, він виступає своєрідним помічником і компаньйоном.

Викладене не вичерпує можливі напрями переходу від викладання дисципліни до освоєння науки економічна теорія. Воно претендує лише на можливий варіант і матеріал для обговорення на науково-методичній конференції.

Криворучкіна О.В., к.е.н., доцент,
Люшенко О.І., асистент,
кафедра економіки підприємств

ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Підходи до оптимізації навчального процесу мають у науковій літературі фрагментарний характер, оскільки саме поняття «оптимізація» в контексті процесу почали застосовувати лише з 70-х років ХХ століття. Під оптимізацією викладання навчальних дисциплін слід розуміти доведення зазначеного процесу до такого його стану, що забезпечує досягнення цілей відповідно до вимог, які висуваються до змісту і рівня професійної підготовки магістрів, з урахуванням їх інтересів та можливостей в умовах обмеженого використання ресурсів часу та зусиль. Основою процесу оптимізації викладання виступає педагогічна діяльність викладача, що доповнюється організаційно-методичною роботою кафедр і керівництва ВНЗ.